

Obchodní Praha předežene Vídeň

V centru Prahy bude za pár let více moderních obchodů než ve Vídni. Promění se zvláště okolí Masarykova nádraží.

BYZNYS

str. 4

Hypoteční brzda ČNB

Z trhu zmizí stoprocentní hypotéka a podstatně náročnější bude získání půjčky na nemovitosti určené k pronájmu.

UDÁLOSTI

str. 2

📈 CZK/EUR • 27,045 / -0,010 Kč 📈 CZK/USD • 24,088 / -0,091 Kč 📈 PX • 808,20 / -1,24 % 📈 EUROSTOXX 50 • 2797,18 / -1,97 % 📈 ZLATO • 1281,98 \$ / -0,16 %

KOMENTÁŘ: PŘÍLIŠ MNOHO DOBRODRUŽSTVÍ MICROSOFTU / str. 12

Krátce

Brity zajímá, zda Škoda nepodváděla jako VW

Automobilce Škoda Auto hrozí ve Velké Británii žaloba kvůli podílu na emisním skandálu mateřského Volkswagenu. Zkoumá se možné zatajování informací z české strany. **str. 4**

ČSA obnovují spolupráci s Alitalií

České aerolinie a Alitalia uzavřely dohodu o sdílení kódů na desítkách linek. ČSA díky tomu rozšíří počet letů mezi Českem a Itálií na 40 týdně. **str. 5**

Bohaté banky se stěhují za levnými bankéři

I na investiční banky jsou už náklady v New Yorku a v Londýně příliš vysoké a tamní bankéři žádají příliš velké platy. Banky proto pokukují po levnější pracovní síle třeba v Dublinu nebo ve Varšavě. **str. 8**

Francouzi vyšli do ulic

Francii, kterou kvůli fotbalovému Euru sledují miliony lidí, včera paralyzovaly masové protesty pracujících. Demonstrovali v padesátce měst. **str. 10**

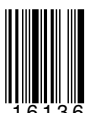
twitter.com/e15news

DAVID MAREK: Stres-test ČNB: Mzdy v roce 2017 podle nepříznivého scénáře -11,7%. To by #koneclevneprace asi nerozdýchal.

Miliardy ve větru

Několik českých strojírenských firem jako SIAG CZ nebo Brück AM už dokázalo využít celosvětového boomu větrné energetiky. Úspěšně vyrábějí klíčové součásti pro stavbu větrníků, které vyvázejí do celého světa. Ročně za to utrží více než dvě miliardy korun a dávají práci stovkám lidí. Jsou ale i firmy, kterým se na náročném trhu dlouhodobě udržet nepodařilo.

TÉMA / str. 6-7

Zápisník
Marka Schwarzmanna

Logo a cyklisté

Hrad má svou televizi. A k tomu logo. A je to možná i docela hezké logo. Až snad na takovou drobnost. Jak pravil jistý můj kamarád, „já tam prostě vidím nějaký ty passy“.

Kolega Šašek občas na stránkách deníku E15 lamentuje, jactže to ti čeští cyklisté jsou nevychovaní hulvátí a drzouni. Že si jezdí po chodníku, že nezvoní, když předjíždějí, že se pletou chodcům do cesty. Šašek patrně ještě nenavštívil Nizozemsko.

Tamní občané totiž podle mého dovolenkového zjištění povýšili cyklistické hulvátství na doslova mistrovství v hovadismu. Samozřejmě, všechny tamní cyklisty nejde házet do jednoho pytle, ale o výrazně vyšším procentuálním podílu cykloblbů na tamních stezkách lze hovořit určitě. Cyklista si v zemi tulipánů a větrných mlýnů může dělat, co se mu zlíbí. Má pro sebe vyhrazenou mnohde až třetinu silničního pruhu, semafore mu dávají přednostně zelenou a má také absolutní přednost, pokud mu jinak nenařizuje semafor.

Veškeré takové hýčkáni má ale za následek zásadní nešvar – vede k rozmazlování. Tamní cyklisté moc nehlídají napravo či nalevo, prostě si jedou. Viděl jsem jednoho, jak svým cyklozvo-nečkem zběsile cinkal na řidičku auta, která mu z nějakého důvodu nechtěla nebo nemohla uhnout stranou, aby mohl projet.

Protagonisté dne

Bernhard MAIER
ŠÉF ŠKODY AUTO

Automobilce hrozí žaloba britského ministerstva dopravy kvůli podílu na emisním skandálu, který zavinil její mateřský koncern Volkswagen.
str. 4

Jiří JELÍNEK
ŘEDITEL CK FISCHER

Cestovní kancelář loni zvýšila tržby o 22 procent na čtyři miliardy korun. Dere se tak na místo jedničky na tuzemském trhu.
str. 5

Nicolas MADURO
VENEZUELSKÝ PREZIDENT

Země čelí propadu ekonomiky a nedostatku základních potravin. Opozice se snaží vyhlásit referendum o Madurově odvolání.
str. 11

Foto: tisk

SMĚR BYZNYS. Nejdříve přednášky na Vysoké škole ekonomické, po půlroce pak odchod do privátní sféry. Tak může vypadat budoucí kariéra prvního muže centrální banky Miroslava Singera v případě, že nenastoupí jako viceguvernér Rozvojové banky Rady Evropy.

Centrální banka brzdí hypoteční byznys

■ Hypotéky napřesrok pokryjí jen devadesát procent ceny zástavy. Zájemce o nemovitost na investici může dostat až o třetinu méně.

Jaroslav Bukovský

Dosáhnout na hypotéku bude propříště obtížnější. Od října z trhu na příkaz centrální banky zmizí takzvaná stoprocentní hypotéka, od dubna příštího roku pak zájemce získá úvěr jen do devadesáti procent hodnoty kupované nemovitosti. Podstatně náročnější může být získání půjčky v případě koupě nemovitosti určené k pronájmu. ČNB v takovém případě bankám doporučuje půjčovat jen na šedesát procent odhadní ceny zástavy. Uvádí to zpráva o finanční stabilitě ČNB.

„Pokud ČNB zavede přísnější pravidla, budeme je dodržovat. Naše portfolio by tento krok vzhledem k jeho struktuře významně neovlivnil,“ uvedla mluvčí České spořitelny na adresu zákazu hypoték poskytnutých na plnou cenu nemovitosti. Podle

zpráv z českých bank je rozhodující většina hypoték poskytnuta na sedmdesát až osmdesát procent ceny zástavy. Utrpět tak mohou zejména zájemci o nákup bytů na investici.

„Omezení investičních hypoték se může dotknout primárně poptávky soustředěné do lokalit, kde je velký trh s nemovitostmi, především byty, tedy Praha,

Banky jsou silnější než loni

České banky by podle zátěžových testů ČNB ustály i silnou recesi a jejich kondice se oproti loňsku ještě zlepšila. Podle zprávy o finanční stabilitě by jim neměl vadit ani propad ekonomiky do deflace. V případě horšího ze dvou scénářů ČNB o vývoji domácí ekonomiky by se nicméně dostalo pod kapitálové osmiprocentní regulační minimum sedm bank. Ty by tak musely doplnit kapitál za zhruba sedm miliard korun. Pravděpodobnost takového scénáře počítajícího s výrazným poklesem ekonomické aktivity v Evropě je ale nízká.

Brno a krajská města, přičemž vliv nemusí být zanedbatelný,“ uvedl šéf poradenské společnosti Golem Finance Libor Ostatek. Podle jeho odhadu se například v Praze prodá jako investiční každý čtvrtý byt.

Banky prozatím nemají povinnost rozlišovat mezi hypotékou na nákup vlastního bydlení a mezi investicí. ČNB ale nově apeluje na finanční domy, aby oba druhy hypoték striktně rozlišovaly. „Za využití všech dostupných informací by měly banky identifikovat, zda úvěr slouží k financování vlastnického bydlení, nebo k nákupu nemovitosti jako investice,“ uvádí zpráva ČNB. Aby regulátor předešel manipulacím bank s odhadními cenami nemovitostí, hodlá metodice oceňování věnovat více pozornosti.

Banky v loňském roce poskytly rekordních téměř 102 tisíc hypoték za 184,3 miliardy korun. V dubnu se průměrná úroková sazba hypoték dále propadla na rekordní minimum 1,94 procenta. Přísnější postup bank vůči dlužníkům navrhuje centrální banka zejména kvůli hrozbě budoucího přehřívání realitního trhu.

Babišův Agrotec jde k soudu v kauze pošty

■ Žalobci poslali k soudnímu projednání případ deseti lidí a tří firem, kterých se týká manipulace se zakázkami České pošty.

Šéf hnutí ANO a ministr financí Andrej Babiš je přesvědčený, že firma Agrotec z jeho koncernu Agrofert, která figuruje v kauze České pošty, je nevinná. Obvinění podle něj nemá reálný základ.

Případ se týká manipulace s veřejnými zakázkami malého rozsahu na stavební práce. Žalobce Zdeněk Matula z pražského vrchního státního zastupitelství v tis-

kové zprávě uvedl, že před soud posílá čtyři zástupce zadavatele, čtyři zástupce dodavatele a dvě dodavatelské firmy. Další část případu se týká zakázky na nákup pneumatik a náhradních dílů, kvůli které by měl před soudem stanout zástupce zadavatele, zástupce dodavatele a dodavatelská firma.

Žalobce je viní ze zločinu sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, za což hrozí až osm let vězení. Obvinění se podle obžaloby dopustili také pod-

placení či porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže.

Policie kvůli kauze v dubnu 2014 zasahovala v centrá-

Žalobce viní obviněné ze zločinu sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, za což hrozí až osm let vězení.

le České pošty v Opletalově ulici v centru Prahy a v Olšanské ulici na Žižkově. O den později si odnesla dokumentaci i ze sídla Agrotecu. Holding tehdy uvedl, že se zásah týkal

loňské podlimitní zakázky na dodávku pneumatik pro poštovní vozy, kterou nakonec pošta zrušila. /čtk/

Více E15.cz

Krátce

Ve sporu o policii chce být Zeman nestranný

Aktivně zasahovat do vládní krize způsobené sporem ČSSD a ANO o reorganizaci policie a dávat za pravdu jedné či druhé straně prezident Miloš Zeman zřejmě nebude. Počátkem příštího týdne pozve na Hrad šéfa ANO Andreje Babiše a ministra vnitra Milana Chovance (ČSSD). „Pan prezident považuje roli hlavy státu za moderační, snaží se přispět ke zklidnění situace,“ uvedl hradní mluvčí Jiří Ovčáček. **NÁZORY str. 12 Sledujte E15.cz**

Dotace na úspory půjdou i do veřejných budov

Program Nová zelená úsporám, v němž majitelé rodinných domů a pražských bytových domů získávají dotace na zateplení, by se měl otevřít i veřejným

budovám. Podle nového návrhu může na podporu státních budov jít až třicet procent z 27 miliard.

Modernizace úpravny Želivka může začít

Pražští radní souhlasili s modernizací úpravní vody Želivka za 1,24 miliardy, z nichž přes šedesát procent pokryjí dotace. Nová hala úpravní má fungovat v roce 2018. /čtk/

Exportní koučink pomůže s vývozem z regionů

Třináct konferencí, na nichž podniky dostanou tipy a kontakty pro vývoz na evropské i mimoevropské trhy – tak vypadá projekt Exportní koučink agentury CzechTrade. Je určený malým a středním firmám v regionech. Série podnikatelských setkání začíná v Ostravě a v Plzni. /bi/

254138/27

INZERCE

Luxusní BYTY V CENTRU za dostupné ceny

**PRODÁNO JIŽ 80%
DOKONČENÍ V LÉTĚ**

Praha 3 – Žižkov
Residence Garden Towers

Unikátní nové byty se spoustou zeleně, nádhernými výhledy a nonstop recepcí s bezpečnostním kamerovým systémem. Jen 8 minut tramvají na Václavské náměstí, v docházkové vzdálenosti na metro a k obchodně-zábavnímu centru Atrium Flora. Do 24. 6. máte poslední možnost navštívit obchodní místo a vzorkovnu (PO – NE 13 – 18 hod.).

HYPOTÉKA CENTRAL GROUP
úrok jen **1,69 %** ročně*

* Detailní podmínky
na www.central-group.cz

**CENTRAL
GROUP**

Brity zajímá, zda Škodovka nepodváděla jako VW

■ Automobilka Škoda vyváží do Velké Británie už dlouhá desetiletí. Z role naprostého outsidera se tam vypracovala v nejoblíbenější značku posledních let. Teď však na ni na ostrovech padá stín.

David Vagaday

Mladoboleslavské automobilce Škoda Auto hrozí ve Velké Británii žaloba od tamního ministerstva dopravy kvůli podílu na emisním skandálu, který zavinil její mateřský koncern Volkswagen. Úřad zkoumá možné zatajování informací ze strany české automobilky.

Ministerstvo dopravy podle britských médií nyní zjišťuje, zda česká firma v žádostech o schvalování nových modelů homologační agentuře VCA neuváděla klamně údaje nebo nezatajovala informace o vozech a šidicím softwaru na emise. Jde o dnes již proslulý software,

Foto: slider.skoda.co.uk

TEST. Škodovka se v posledních letech pravidelně umísťuje v čele žebříčků nejoblíbenějších autoznaček v Británii, ráda je má i britská policie. Teď však musí obstát před tamním ministerstvem dopravy.

který Volkswagen instaloval do naftových motorů používaných i Škodovkou, aby při testech „hlídal“ hodnoty toxických oxidů dusíku.

Média nicméně upozornila, že případná žaloba má šanci na úspěch jen v přípa-

dě, že ministerští právníci prokáží, že manažeri Škody poskytovali nepravdivé informace o vozech vědomě. Zároveň citovala vyjádření ministra dopravy Roberta Goodwilla, podle něhož diskuze o možném stíhání

je v této chvíli z hlediska žaloby předčasná a spíše kontraproduktivní. Britské ministerstvo své aktivity koordinuje s orgány v dalších 15 evropských zemích.

Mluvčí mladoboleslavské firmy Tomáš Kubík deníku

Případná žaloba má šanci na úspěch jen v případě, že Britové prokáží, že manažeri Škody poskytovali nepravdivé informace o vozech vědomě.

E15 včera sdělil, že Škoda je s ministerstvem i homologační agenturou i nadále v těsném kontaktu. „O možných právních krocích proti automobilce Škoda ze strany britského ministerstva dopravy nemáme žádné informace,“ dodal Kubík.

Volkswagen loni přiznal, že software umožňující manipulaci emisí instaloval po celém světě do zhruba 11 milionů naftových aut včetně asi 1,2 milionu vozů od Škody.

V Británii, stejně jako v jiných zemích, se problém týká dvoulitrových dieselů v modelech Superb, Octavia a Yeti, dále naftových motorů o objemu 1,6 litru ve zmíněných třech modelech a ještě ve fabiích a rapidech. A také 1,2litrových pohonů ve fabiích a roomsterech. Celkově koncern Volkswagen prodal v Británii 1,2 milionu vozů se šidicím softwarem.

Více E15.cz

Foto: E15 - Anna Vacková

V PAŘÍŽSKÉ JE PLNO. Ulicí s nejluxusnějšími značkami v Praze zůstává Pařížská. Nyní jich v ní sídlí šestapadesát a začíná v ní být těsně. Obchodníci proto expandují i do nejbližšího okolí.

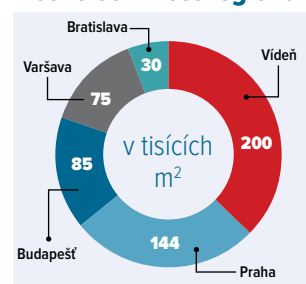
Centrum Prahy předežene v množství obchodů Vídeň

V centru Prahy bude za několik let více moderních obchodů než ve Vídni. Ze zemí visegrádské skupiny, tedy Polska, Česka, Slovenska a Maďarska, je tuzemské hlavní město na špičce v retailu už teď, vyplývá z nových dat poradenské společnosti Cushman & Wakefield.

„Praha má ambici zvýšit v centru množství moderních prodejních ploch na 250 tisíc metrů čtverečních,“ uvedl Jan Kotrbáček, partner v tuzemské pobočce Cushman & Wakefield. Z dnešních 144 tisíc čtverečních metrů to bude výrazný skok. Vídeň má na nejluxusnějších nákupních třídách 200 tisíc čtverečních metrů.

Velké změny čekají již stávající středobod pražského maloobchodu. Tím je lokalita mezi náměstím Republiky pokračující přes ulici Na

Nové obchodní plochy v centrech měst regionu

Příkopě a Václavské náměstí až po Národní třídu. Ta patří mezi nejnovější přírůstky mezi prémiovými lokalitami pro nakupování v Praze.

„Katalyzátorem změny a rozvoje na Národní třídě je centrum Quadrio,“ dodal Kotrbáček. Budova postavená skupinou CPI podle něj sehrála podobnou roli jako obchodní komplex Palladium na náměstí Republiky před deseti lety. Značným přírůstkem v retailu má být projekt Savarin, velké změny čekají i Jungmannovo náměstí a okolí. Centrum Prahy silně promění i plánovaná výstavba kolem Masarykova nádraží. /dnv/

Více E15.cz

ČSA obnovuje spolupráci s Alitalií

Štěpán Bruner

České aerolinie a italský národní dopravce Alitalia po několikaleté přestávce obnovují spolupráci. Společnosti uzavřely dohodu o sdílení kódů na desítkách linek. ČSA díky tomu rozšíří svou nabídku na čtyřicet letů týdně mezi Českem a Itálií. Postupně přidají i další atraktivní destinace v Severní a Jižní Americe nebo na Blízkém východě. Informace deníku E15 potvrdil mluvčí ČSA Daniel Šabík.

ČSA své kódy umístí na linkách Alitalie mezi Prahou a Římem a celkem tak nabídnou až dva zpáteční spoje denně mezi oběma městy. Pod kódem OK budou moci zákazníci nakupovat také letenky na linky Alitalie z Říma do Ancony, Bari, Brindisi, Palerma nebo Reggio di Calabria.

Český dopravce přidá i vzdálenější destinace z nabídky Alitalie. Kromě linek z Říma do Ammánu a Teheránu, kam ČSA nyní nelétají, doplní i nabídku Českých

aerolinií například o linky do Skopje a Bejrútu či o spojení z Říma, Milána a Benátek do Abú Dhabí. Alitalia se tak vzhledem k počtu sdílených letů třetím největším code-sharovým partnerem ČSA, hned po akcionářích národního dopravce Travel Service a Korean Air.

Po získání všech nezbytných povolení by ČSA měly zahájit i prodej letenek na linkách italského partnera do Toronto, New Yorku, Bostonu, Los Angeles, Santiaga de Chile,

São Paula a Rio de Janeiro, které navazují na lety ČSA z Prahy do Říma.

Letenky do Jižní Ameriky budou ČSA nabízet vůbec poprvé ve své více než devadesátileté historii. „Schvalování jihoamerických linek tamními úřady může ale trvat několik měsíců,“ upozornil Šabík.

Alitalia svůj letový řád obohatí hlavně o linky ČSA do Benátek, Boloně, Milána, Pisy a Říma. Kód AZ se objeví i na letech z Prahy do Ostravy, Bratislavy, Košic, Oděsy a Kyjeva.

ČSA budou nabízet vůbec poprvé ve své více než devadesátileté historii letenky do Jižní Ameriky.

Foto: dtk

ZAKÁZEK JE DOST. Počet veřejných zakázek se letos meziročně zvýšil zhruba o pětinu, hodnota vzrostla o 9,6 procenta.

ŘSD hledá projektanty

■ Silničáři chtějí uzavřít spolupráci s šesti firmami na čtyři roky.

Jan Šindelář

Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) chystá pro zotavení trhu dopravního projektování zajímavé sousto. Zhruba do měsíce chce vypsát zakázku, ze které vzejde rámcová smlouva na čtyři roky v hodnotě 280 milionů korun.

Státní investor smlouvu uzavře se šesti vítěznými uchazeči, kteří se následně budou podílet na přípravě

jednotlivých staveb do hodnoty až 2,2 miliardy korun. „Půjde o všechny projektové stupně nutné pro realizaci konkrétních zakázek,“ uvedl mluvčí ŘSD Jan Studecký. Projektanti tak budou mimo jiné vytvářet i dokumentace k územnímu rozhodnutí, stavebnímu povolení nebo technicko-ekonomické studie ke stavbám.

Veřejní investoři přitom letos projektantským firmám přejí. Podle studie společnosti CEEC Research ukončili a zadali do konce dubna konkrétním firmám 183 zakázek za 712 milionů korun. Počet se meziročně

zvýšil zhruba o pětinu, hodnota vzrostla o 9,6 procenta.

„Projektová příprava tvoří přibližně dvě až tři procenta hodnoty celé stavby. Ovšem z hlediska významu je to naprosto klíčový prvek, bez kterého stavby v podstatě nemohou vzniknout. Vývoj vypsání a následně zadání projektových zakázek ukazuje směr, kterým se české stavebnictví za rok až dva bude ubírat,“ uvedl nedávno šéf firmy Jiří Vacek.

V rámci stávající rámcové smlouvy pro ŘSD pracují například firmy Valbek, Metroprojekt, Sudop Praha nebo HBH Projekt.

Krátce

Nový zákon o veřejných zakázkách ÚOHS vítá

Nový zákon o veřejných zakázkách uvolní Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ruce. Myslí si to jeho předseda Petr Rafaj. Úřad nyní běžně vydává desítky rozhodnutí a příkazů měsíčně s pokutami ve stovkách nebo jednotkách tisíc korun. „Řada těchto formálních deliktů již v nové právní úpravě, která bude účinná od října, nefiguruje,“ řekl Rafaj.

Aukce kmitočtů pro síť LTE vynesla 2,6 miliardy

Aukce kmitočtů pro rychlé mobilní síť LTE vynesla 2,643 miliardy korun, což je více než 3,5 násobek

vyvolávací ceny. Operátoři přihazovali na sedm frekvenčních bloků v pásmech 1800 a 2600 MHz více než měsíc a půl. Vyplývá to z oznámení Českého telekomunikačního úřadu, který aukci pořádal. Aukce zbylých frekvencí z předchozí soutěže se účastnili všichni tři tuzemští operátoři, T-Mobile, O2 a Vodafone. Před třemi lety operátoři vydražili frekvence pro LTE za 8,5 miliardy.

Cider F. H. Prager veze medaile z Velké Británie

Kladenský cider společnosti F. H. Prager má tři bronzové medaile z mezinárodní soutěže ve Velké Británii International Cider Chal-

lenge 2016. Dostal je za Cider 10, Cider 12 a Cider & Med. Zlatou medaili pak má F. H. Prager za design etiket, a to za celý set svých výrobků. Tento nízkoalkoholický nápoj je oblíbený právě hlavně v zemích západní Evropy, vyrábí se kvašením jablečného moštu.

Příjezdový cestovní ruch vynesl o 12 procent víc

Příjmy z příjezdového cestovního ruchu vzrostly v prvním čtvrtletí meziročně o 12,1 procenta na 36 miliard korun. Výdaje Čechů na zahraniční turistiku se zvedly o desetinu na 30,4 miliardy korun. Vyplývá to ze včerejších údajů České národní banky. /čtk/

CK Fischer zvedla tržby na čtyři miliardy

Cestovní kancelář Fischer má za sebou úspěšný rok. Loni se jí podařilo zvýšit tržby o 22 procent na čtyři miliardy korun, podobně vzrostl zisk před zdaněním, úroky a odpisy, který činil 146 milionů. Skupina, jež zastřešuje značky Fischer, Nev-Dama, Privileq a eTravel.cz, se tak dere na místo tuzemské tržní jedničky. Jejich služeb loni využilo 283 tisíc lidí, největší zájem byl podle ředitele Jiřího Jelínka o tureckou riviéru a řecké ostrovy. Hlavní sezóně vedla poptávka po deseti- až jedenáctidenních pobytech s leteckou dopravou a all inclusive.

Fischer loni rostl i přesto, že uplynulý rok je obecně mezi podnikateli ve výjezdové turistice považován za jeden z těch horších. Platí to minimálně pro další dva příslušníky takzvané velké tržní trojice. Dlouhodobá jednička českého trhu, cestovní kancelář Exim Tours, loni vykázala rovněž tržby čtyři miliardy, ale při sedmiprocentním meziročním poklesu. Ještě hůře skončil Čedok, jehož tržby a výnosy se snížily o 548 milionů korun na dvě miliardy, výsledkem pak je ztráta 181 milionů. Firmy útlum vesměs připisují uprchlické krizi a terorismu. /sin/

Větrníky nesou miliardy. A bez podpory státu

■ **Světový boom větrné energetiky** zatím v Česku **zachytilo několik strojírenských firem.** Dohromady dávají práci stovkám lidí a ročně vyrobí **součásti větrných elektráren za více než dvě miliardy** korun. Mohlo by jich být víc, avšak dlouhodobě uspět na tak konkurenčním trhu je velmi náročné.

Německo je jimi poseté a desítky jsou jich k vidění i v Česku. Přestože se na první pohled jen líně točí ve větru, konce lopatek prořezávají vzduch rychlostí sportovního superauta. S přes-

nou výrobou automobilů si přitom produkce větrných elektráren rozhodně v ničem nezaadá. Světový rozmach větrné energetiky už vytvořil nové průmyslové odvětví v Německu či Dánsku.

„V Česku v něm zatím pracují zhruba dva tisíce lidí. Je podobný automobilovému průmyslu, takže je to příležitost i pro nás,“ tvrdí předseda Komory OZE Štěpán Chalupa.

PŘESNÉ STROJÍRENSTVÍ

Na předměstí Chrudimi už tato vize platí. Ve výrobní hale firmy SIAG CZ stojí dvacetitunový ocelový kolos. Za pár týdnů bude ve výšce přes sto metrů držet skoro dvousettunovou gondolu s vrtulí, která za rok vyrobí elektrinu pro 1500 průměrných evropských domácností. Nejdříve se ho ale musí ujmout novodobý koč. Přesnou horizontální vyvrtávačku řídí z plastového kozlíku tři metry nad zemí.

„Plochy nosiče, který má na délku 7,5 metru a na šířku o čtyři metry méně, musíme obrobit s přesností na setiny milimetru. Jinak by hrozilo, že se celé soustrojí rozkmitá a elektrárna se poškodí, nebo dokonce rozpadne,“ vysvětluje výrobně technický ředitel SIAG CZ David Souček. Kromě nosičů vyrábějí v Chrudimi ještě stožáry pro větrné turbíny. I tady se musejí vyrovnat s tolerancemi v řádu až desetin milimetru.

OD PLECHŮ AŽ PO LOŽISKA

Na tloušťku lidského vlasu měří své výrobky také o třicet kilometrů dál, ve východočeském Zámrsku. V nenápadném závodě firmy Brück AM u výpadovky na Olomouc se každý rok zrodí z ocelových ingotů kruhy do ložisek tří tisíc větrných turbín. Každý s průměrem

až tři a půl metru váží více než tunu.

Obě firmy vsadily na větrnou energetiku v době evropského větrného boomu po roce 2003. Jejich tržby se pohybují dohromady kolem 1,5 miliardy korun a dávají práci zhruba pěti stovkám lidí. Jestli někde hledat vzory, jak by se i český průmysl mohl podílet na rozmachu obnovitelných zdrojů, tak se klidně lze podívat právě do východních Čech.

Česká stopa ve světové větrné energetice míří i dál na východ. Ocel kupují SIAG i Brück mimo jiné z Vítkovic a z Trince. Sám strojírenský kolos Vítkovice Heavy Machinery se dere mezi velké výrobce hřídelí pro turbíny. V letech 2012 až 2014 za ně od světových větrných koncernů jako Vestas, Gamesa či Siemens inkasoval každý rok přes 300 milionů korun.

I díly velké
několik metrů
je často nutné obrobit
s přesností na
setiny
milimetru. Jinak hrozí
rozkmitání soustrojí
a velké škody.

STOŽÁRY PRO VESTAS. Pro dánského výrobce větrných elektráren umějí v chrudimském závodě SIAG vyrobit až sto tubusů za rok. Hotový kolos, který může vážit až 300 tun, vyjede z výrobních linek po 15 až 20 dnech.

Někdejší hvězdám se přestalo dařit

Pilsen Steel

Některé naděje výpravy českých průmyslových firem do království větru se nevydařily. Hřídele do elektráren dlouho vyráběla pilsenská firma Pilsen Steel. Na svých webových stránkách se chlubí, že spolupracuje se všemi hlavními světovými výrobci elektráren. Vedení firmy se však k aktuálnímu větrnému byznysu odmítlo vyjádřit. Podle výroční zprávy za loňský rok se tržby za přírubové hřídele meziročně propadly na polovinu.

Wikov

Podobně je na tom také někdejší vlajková loď české větrné energetiky, strojírenská skupina Wikov. Ta postavila dva české větrné parky Janov a Krásný Les. Bojovala o dodávky celých elektráren do Pákistánu či Bosny a Hercegoviny. Vyráběla převodovky. Ještě před čtyřmi roky se tržby Wikovu z větrné energetiky pohybovaly kolem 350 milionů korun ročně, což byla více než třetina celkového obrátu výrobce převodovek Wikov MGI. Ve výroční zprávě za rok 2014 ovšem Wikov oznámil prudký propad prodeje převodovek na 23,5 milionu korun. Loni se tržby z větrné energetiky dostaly na 39,8 milionu korun, což odpovídá 3,5 procenta celkového obrátu. Ani vedení Wikovu nechtělo dodávky pro větrné elektrárny komentovat.

Loni už přišly objednávky na tisícovku hřídelů za půl miliardy. „Na stejný objem bychom měli dosáhnout i letos. Získali jsme tři nové zákazníky, mimo jiné i z Německa,“ říká generální ředitel Vítkovice Heavy Machinery Jan Gajda.

Zastánci obnovitelných zdrojů tvrdí, že společností jako SIAG či Brück by mohlo být mnohem víc. Stačilo by, kdyby se stát neotočil po nezvládnutém solárním boomu zády ke všem obnovitelným zdrojům.

PŘÍLIŠ MALÉ ČESKO

Elektřina z větru je přitom ve srovnání s ostatními zelenými elektrárnami nejlevnější. „Ze zahraničních zkušeností se dá odvodit, že by v Česku mohl větrný průmysl dávat práci až dvaceti tisícům lidí,“ říká Chalupa.

Česká společnost pro větrnou energii si nechala před časem zpracovat studii, která předpovídá, že v Česku by mohlo vyrůst v konzervativním scénáři ještě tisíc větrných elektráren s výkonem 3100 megawattů. To je více než desetkrát tolik, než jich stojí v tuzemsku dnes. Pro představu toto množství by zajistilo chrudimské společnosti SIAG výrobu stožárů na deset let.

„I kdyby se v Česku stavělo desetkrát více elektráren, tak to není region, jenž by naši firmu uživil. Ve srovnání s tím, co se děje ve světě, by Česko nebylo moc zajímavé,“ nabízí jiný

pohled jednatel Brück AM Luboš Malý.

Česká republika se zatím nechystá podporu větrné elektřiny obnovit. Překotný rozvoj větrné elektřiny brzdí i v sousedním Německu. Do budoucna by mělo ročně na pevnině vyrůst za rok „jen“ tisíc megawattů nových elektráren. I tak jde o snížení původně předpokládaného tempa o desítky procent.

NOVÉ INVESTICE

Politika je cítit až na výrobních linkách. „V odbytí se hodně projevuje, když investoři čekají, jaké budou výkupní ceny na další období. Nejistotu přináší i každé volby. Všichni jsou napnutí, jak se nová vláda postaví k obnovitelným zdrojům,“ říká Souček, jehož společnost z 80 procent živí výstavba pozemních elektráren v Německu. Když se do hry politiků vložila ještě finanční krize, poznali v Chrudimi, jak vypadá investiční bezvětrí. Ze stoprocentního využití výrobních kapacit spadli až na deset procent.

Teď jede SIAG na 75 procent kapacity. V jedné z hal už investoval 1,3 milionu eur do linky, která si při výrobě stožárů poradí i s plechy s tloušťkou až patnáct centimetrů, což je třikrát silnější materiál, než jaký SIAG zatím používá. Z nich se budou vyrábět stožáry, které ponesou silnější turbíny, nebo které udrží výše generátory.

Větrné elektrárny živí český Brück z 80 procent

■ Tisíce větrných elektráren ve světě a jejich vrtulové listy se mohou natáčet, aby plně využily energie větru, díky ložiskům, jejichž hlavní součásti se vyrábějí ve východočeském Zámruku. „Z 80 procent používáme k výrobě ložiskových kruhů českou ocel z Třince a z Vítkovic,“ říká jednatel české dcery německého výrobce Brück AM Luboš Malý.

EB Jak důležitá je pro vás výroba komponent pro větrné elektrárny?

Protože teď je větrná energetika zase na vzestupu, tak zhruba 80 procent obrátu tvoří díly pro větrné elektrárny. To odpovídá přibližně 30 milionům eur, což je více než 800 milionů korun ročně.

EB Pro jak velké elektrárny vyrábíte?

Soustředíme se na výkony od 1,5 megawattu výše. Vyrábíme kruhy pro ložiska o průměru až 3,6 metru a hmotnosti až 6,5 tuny. Z první desítky světových výrobců elektráren jsou naše součásti v elektrárnách šesti až sedmi z nich. Naším přímým zákazníkem jsou ale výrobci ložisek jako německé společnosti Imo a Liebherr nebo španělská Laulagun.

EB Živí vás hlavně Německo a jeho boom výstavby větrných elektráren?

Jako subdodavatel dodavatele se to obtížně odhaduje, ale na vývoji v Německu závislí nejsme. Od Německa si moc neslibuji ani do budoucna. V naší branži je obrovská konkurence. My zpracujeme 450 tun materiálu za týden. To vydá dohromady na 20 tisíc kruhů ročně. I když bude Německo instalovat ročně tisíc megawattů nových elektráren, tak to všechny výrobce neuživí. Naše díly směřují na asijský trh, ať je

Foto: E15 Michael Tomáš 3x

to Indie nebo Čína, ale také do Ameriky.

EB Kolik elektráren se osadí 20 tisíci kruhy?

Pokud by to měly být jen kruhy na ložiska pro listy rotorů, tak bychom pokryli výrobu více než tři tisíc elektráren za rok. Ty mohou mít výkon kolem devíti tisíc megawattů.

EB Náklady na stavbu větrných elektráren stále klesají. Čím tlačíte ceny svých výrobků dolů?

Snažíme se jednak domluvit s dodavateli vstupního materiálu, ale také optimalizovat výrobu, ať už novými technologiemi nebo jinou organizací výroby. Pomáhá nám třeba jeden z našich vlastních produktů, na který máme patent. Je to mag-

netické upínání výrobku v obráběcích strojích, které zrychluje výrobu. Ceny komponent, které výrobci požadují, jsou až o 30 procent nižší než před krizí.

EB Udržíte podíl tržeb z větrné energetiky na 80 procentech i v dalších letech?

Je hodně trhů, kde jsou větrné elektrárny pořád zajímavé. Větrné elektrárny při pobřeží Afriky nebo Jižní Ameriky tvoří stejně tak jako Asie obrovský potenciální trh. Takže v budoucích pěti až deseti letech si dominantní podíl větrných komponent ve výrobě udržíme.

Stranu připravil

Jan Stuchlík

UNIKÁTNÍ STROJ. Pod rukama zkušeného valčíře z firmy Brück AM se z polotovaru na speciálním stroji stane během pěti minut kruh, z něhož se vyrábí součást ložiska. V běžných kovárnách by to trvalo i několik hodin.

Investiční banky se stěhují za levnými bankéři

■ Banky se v dnešní době pečlivě rozhodují, jaké pracovní pozice musejí držet v předražených finančních centrech, jako jsou Londýn a New York.

Zdeněk Pečený

Mezinárodní investiční banky se začínají obracet zády k tradičním finančním centrům – New Yorku a Londýnu. I na investiční banky jsou tamní ceny už příliš vysoké a bankéři žádají příliš velké platy. Banky tak pokukují jinde po levnější pracovní síle. Finančníci hledající práci u předních investičních bank tak možná budou muset brzo počítat s tím, že jejich kancelář bude příště namísto londýnské City či newyorského Manhattanu v Dublinu, Lisabonu, Varšavě či v Severní Karolíně. Přesun tisíců pracovních míst do levnějších lokalit urychlují přední americké a evropské banky kvůli kle-

LEVNÁ VARŠAVA. Varšava díky své burze patří mezi investiční centra střední Evropy, ve městě proto rostou nové výškové budovy. Na mzdách investičních bankéřů se ale úspěch města projevuje jen částečně. Vydělávají si totiž jen třetinu toho, na co si přijdou investiční bankéři v Londýně či Paříži.

sajícím ziskům. Například manažeři BNP Paribas právě doladují plány, podle kterých by rádi přijali dalších několik tisíc zaměstnanců do své lisabonské pobočky.

Největší francouzská banka v Portugalsku již zaměstnává na dva tisíce lidí. Credit Suisse propustí v Londýně 1800 zaměstnanců a dalších 1600 se bude poroučet v do-

mácím Švýcarsku. Nahradí je levnější pracovní silou v Indii, Varšavě a Raleigh v Severní Karolíně ve Spojených státech. Už loni Credit Suisse oznámila, že přestěhuje přibližně stovku svých nejlepších traderů z Londýna do levnějšího irského Dublinu.

Tyto plány ukazují, jak banky v těžkých časech

důsledněji posuzují, jaká oddělení musejí sídlit v drahých finančních centrech v době, kdy digitální komunikace usnadňují práci na dálku. „Korporátní a investiční banky se snaží část zaměstnanců přesouvat do levnějších lokalit již roky, ale co vidíme nyní, je skutečné urychlení trendu vlivem digitalizace celého

bankovníctví a ekonomických obtíží,“ uvedl pro deník Financial Times Bill Michael, globální šéf pro bankovníctví a kapitálové trhy v poradenské KPMG.

Například bankovní gigant Goldman Sachs buduje v indickém Bengaluru kampus pro devět tisíc – především technických a IT – pracovníků. To by z indického města udělalo po New Yorku druhou největší pobočku americké banky vzhledem k počtu zaměstnanců. Další stovky zaměstnanců hodlá Goldman Sachs letos přimout do svého varšavského servisního centra.

Foto: Reuters

Výdělky investičních bankéřů

Kde si nejvíce vydělávají?

Mzdy se liší pozicí od pozice, bankU od banky. Nejvyšší mzdy v Evropské unii jsou v Paříži a Londýně. U těchto měst se vychází.

V Lisabonu jsou mzdy poloviční a ve Varšavě dokonce třetinové. Jsou zde ale nižší náklady na život.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 14. 6. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,699
Čína	1	3,655
Dánsko	1	3,637
EMU	1	27,045
Chorvatsko	1	3,595
Japonsko	100	22,727
Kanada	1	18,715
Maďarsko	100	8,613
Norsko	1	2,887
Polsko	1	6,101
Rusko	100	36,374
Švédsko	1	2,903
Švýcarsko	1	24,962
Turecko	1	8,223
USA	1	24,088
Velká Británie	1	34,023

Akcie na pražské burze

14. 6. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	55,00	-0,99
ČEZ	394,00	-1,99
Erste Bank	568,50	0,25
Fortuna	86,70	-1,25
Kofola	437,00	0,00
KB	863,00	-2,38
Moneta	71,25	-0,21
O2 CR	228,00	-1,30
Pegas	810,60	2,43
Philip Mor. ČR	12 285,00	0,51
PLG	206,20	0,00
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	174,05	0,03
VIG	460,90	-2,14
Celkový objem (v tisících korun)	647 094,82	

Pražská burza dále padá

Arsen Lazarevič

Začátek nového týdne se pražské burze příliš nevydařil. Většina titulů se propadla do červených čísel jak v pondělí, tak i v úterý. Nejvíce v úterý ztrácel producent lihovin Stock, téměř čtyři procenta své hodnoty.

U pojišťovny VIG a Komerční banky dosáhl propad přibližně dvou procent. Ztrácel i ČEZ, akcie se prodávaly za cenu 400 korun za akcii. Na

burze výrazněji přidaly jen akcie textilní společnosti Pegas Nonwovens.

Hlavní Index PX měl při závěru obchodování 808,2 bodů. Minulý týden přitom nebyl pro burzu vůbec úspěšný, jen v pátek ztratil hlavní Index PX 3,2 procenta.

Oproti hodnotě z minulého úterý ztratil Index PX téměř 10 procent své hodnoty. Pražskou burzu podle analytiků ovlivňuje především plánované referendum ohledně brexitu.

Dr. Schäuble

KROTITEL. Německému ministrovi financí Wolfgangu Schäublemu se daří udržovat přísnou fiskální politiku. Již v roce 2012 mělo Německo deficit jen ve výši 0,1 procenta HDP a od roku 2014 udržuje přebytkové rozpočty. V minulém roce dosáhl přebytek dokonce 0,7 procenta HDP. I díky tomu jsou německé dluhopisy investory a bankami velmi vyhledávané a výnosy jsou zde záporné.

Desetileté německé bondy prodělávají

■ Výnosy vládních dluhopisů rozvinutých zemí klesají již déle než rok. Tento týden je ale příživuje strach investorů, že Velká Británie příští týden odhlasuje vystoupení z EU.

Zdeněk Pečený

Výnos desetiletých německých dluhopisů se včera během obchodování propadl do záporu.

Podle dat serveru Tradeweb klesl po otevření trhu výnos bondů na minus 0,001 procenta. Pokles výnosů dlouholetých vládních německých bondů pod nulu analytici označují za zlomovou událost v současném úprku investorů do bezpečných přístavů.

Výnosy vládních dluhopisů napříč vyspělými ekonomikami klesají již rok, protože investoři hledají, kde mohou bezpečně uložit své

prostředky, a stále více jsou ochotni za takové bezpečné uložení i platit. Výnosy krátkodobých dluhopisů řady evropských zemí včetně Česka se v záporných výnosech pohybují již delší dobu. U dlouhodobých obligací to ale bylo prozatím tabu.

K pokorění nuly německými desetiletými bondy pomohl také program ECB, která se tištěním peněz a odkupem vládních dluhopisů snaží snížit náklady vlád napříč eurozónou na obhospodarování svého dluhu. „Výnosy jsou příliš nízké,“ říká Florian Herzog, portfolio manažer Pioneer Investments Austria. „Třeba desetileté italské bondy nesou zhruba 1,4 procenta. To pak vlády jižních zemí eurozóny demotivuje od zásadních

reform, protože si mohou nyní levně půjčit a dál žít na dluh,“ dodává Herzog.

Na trzích včera pokračoval výprodej akcií a úprk do takzvaných bezpečných přístavů, kam se státní dluhopisy rozvinutých ekonomik radí.

Desetileté italské bondy nesou **1,4 procenta.** Takový výnos může demotivovat vlády k provádění reformu.

Nervozita na trzích panuje již zhruba týden. Investoři se nyní děsí toho, že se Velká Británie příští týden v referendu vysloví pro opuštění Evropské unie.

Tři různé výzkumy veřejného mínění přitom včera ukázaly, že navrch mají v současné době zastánci vystoupení z EU. „Investoři utíkají do kvalitních aktiv jako důsledek politické nejistoty. Příští čtvrtek se koná britské referendum a o tři dny později volby do španělského parlamentu,“ citoval deník Wall Street Journal Justina Knighta z UBS.

Británie by si mohla brexitem polepšit

Dosavadní průzkumy o tom, zda Británie zůstane v Evropské unii, nebo ji opustí, zatím vykreslují situaci nejednoznačně. Nejasné jsou i možné dopady případného odchodu Británie z EU, tedy takzvaného brexitu, na ekonomiku. Většina prognóz se shoduje, že případný brexit bude mít krátkodobě negativní vliv na ekonomický růst.

V dlouhodobém horizontu však dopad není již tak zřejmý a podle některých odhadů by mohl být pro ekonomický růst země dokonce pozitivní.

Podle analytiků čeká Británii při případném brexitu v krátkodobém horizontu ekonomické zpomalení, v horším případě i recese,

kteřá by však netrvala dlouho. Kvůli možným rizikům jako zpomalení obchodu, nestabilitě na finančních trzích a možnému zpomalení zahraničních investic by brexit mohl mít negativní dopad i na globální ekonomiku. Ta nyní roste pomalým tempem a brexit by mohl zbrzdit její oživení.

Nejhorší scénáře varují, že by brexit mohl vyvolat globální krizi.

Konzultační společnost PriceWaterhouseCoopers v nedávné studii vypracované pro Konfederaci britského průmyslu (CBI) uvedla, že v příštím desetiletí by Británie v případě odchodu z EU rostla rychleji, než kdyby zůstala v EU, a ztráty z prvních let po odchodu by nahradila. /čtk/

DRSNÝ BORIS. Člen Konzervativní strany a bývalý starosta Londýna Boris Johnson je velkým kritikem EU a hlavní tváří kampaně za brexit.

Krátce

Ericsson hodlá propustit tisíce lidí

Švédský výrobce telekomunikačních zařízení Ericsson hodlá letos propustit tisíce pracovníků. S odvoláním na nejmenovaný zdroj to napsal list Svenska Dagbladet. Společnost plánuje dát výpověď 3000 až 4000 pracovníků. Tisíce dalších by prý firmu mohly opustit později.

IEA: Světový trh s ropou se vrátí do přebytku

Světové dodávky ropy a poptávka po ní se po sérii neplánovaných výpadků v hlavních těžebních oblas-

tech vracejí do rovnováhy. V první polovině příštího roku ale světový ropný trh zřejmě znovu zaznamená přebytek suroviny. V pravidelné měsíční zprávě to dnes uvedla Mezinárodní agentura pro energii (IEA) s tím, že růst světové poptávky po ropě bude příští rok stagnovat na zhruba 1,3 milionu barelů denně.

Více E15.cz

Japonský jen stoupl k euru na nové maximum

Japonský jen dále roste a k euru se vyšplhal až na nejvyšší úroveň za více než tři roky. Euro se k japonskému jenu propadlo až na 118,52 jenu. /čtk/

**ZABLOKOVANÁ
CENTRA MĚST.**

Desetitisíce Francouzů vyrazily na protivládní demonstrace, kteréablokovaly centrum Paříže (na snímku) a dalších velkých měst. Při srážkách bylo zraněno šest demonstrantů a dvacet příslušníků bezpečnostních sil. Kvůli stávkám byla uzavřena Eiffelova věž, stejně jako v minulých dnech nevyjely některé vlaky.

Foto Reuters

Francouzské ulice zaplavili odboráři, policisté a fandové

■ Francii, kterou nyní kvůli fotbalovému Euru sledují miliony lidí po celém světě, včera paralyzovaly masové protesty pracujících. Demonstrovalo se v padesáti městech. A do toho fotbalové Euro v plném proudu

Desetitisíce Francouzů včera vyrazily na protivládní demonstrace, které blokovaly centra desítek měst. Odboráři svolali protesty kvůli vládním změnám zákoníku práce, které projednávají senátoři. V Paříži se radikální demonstranti střetli s policií, která 15 lidí zadržela. Podle úřadů při srážkách utrželo zranění šest demonstrantů a 20 příslušníků bezpečnostních sil. Jeden

ze zraněných demonstrantů je ve vážném stavu. Jedná se o zhruba čtyřicetiletého muže, kterého zasáhl do zad policejní granát se slzným plynem, řekl listu jeden z přítomných fotografů.

**SITUACE BYLA DIVOKÁ HLAVNĚ
V CENTRU PAŘÍŽE**

Největší demonstrace svolaná odborovými svazy začala hodinu po poledni v Paříži, kam podle listu Le Parisien svezlo odboráře z okolí na 600 autobusů a k protestu se už v jeho začátku připojily desetitisíce lidí. Průvod vyrazil z jihovýchodní části Paříže na náměstí u Invalidovny v centru města. Stovky radikálních demonstrantů s kuklami na hlavách začaly podle úřadů rozbíjet výlohy a házet na policisty kameny, načež policie odpověděla slzným plynem.

Významné pařížské ulice zablokovali v rámci protestu taxikáři, což v kombinaci s demonstrací způsobilo značné dopravní problémy. Kvůli souvisejícím stávkám je zavřena Eiffelova věž.

Tisíce lidí se sešly na demonstraci v další padesátce francouzských měst, například v Bordeaux, Avignonu, Toulonu. V Marseille dnes navíc vstoupili podle tamních odborářů do stávky zaměstnanci přístavu. „Zúčastnil jsem se od března všech demonstrací, protože chci žít důstojně, a nejen přežívat. Chci úplné stažení reformy. Zastaví se to, až se reforma odvolá,“ tvrdil 26letý technik Aurélien Boukelmoun.

ODBORY VĚŘILY V MILION

Šéfové odborů si od protestů slibují více než milionovou účast. Chtějí si vynutit zru-

šení změn zákoníku práce, které podle nich nepřijatelně zvyšují zaměstnavatele na úkor zaměstnanců a oslabují postavení pracujících.

Stávky na železnici či v letecké dopravě jsou podobné jako v posledních dnech slabší než dříve, podle

francouzské televize nevyjela přibližně desetina vlaků a stávkuje zhruba pětina pilotů Air France

V době fotbalového Eura má na turisty velký dopad uzavření Eiffelovy věže, již denně navštíví až dvacet tisíc lidí. /čtk/ [Sledujte E15.cz](#)

**Ruští fotbalisté dostali podmínku
kvůli svým fanouškům**

Disciplinární komise UEFA potrestala ruskou fotbalovou reprezentaci podmíněným vyloučením z mistrovství Evropy a pokutou 150 tisíc eur. Důvodem jsou výtržnosti ruských fanoušků po sobotním utkání s Anglií. Podle ruského ministra sportu Vitalije Mutka jde o přísný trest, Rusko se však odvolávat nebude. „Trest je to přemrštěný, ale to nemůžeme ovlivnit. Pokuta je obrovská vzhledem k tomu, že ruská asociace je nekomerční organizací. Ale odvolávat se by nemělo smysl,“ řekl Mutko. Soubor Anglie s Ruskem provázely výtržnosti v přístavu v Marseille už dva dny před samotným zápasem. Na stadionu pak příznivci sborné skandovali rasistická hesla, používali pyrotechniku včetně signální pistole, prali se s pořadateli a napadli sektor anglických fanoušků. Ti museli urychleně opustit stadion. Bitva se přesunula do ulic Marseille. Při střetech bylo zraněno přes třicet lidí.

Ve venezuelských slumech doutná občanská válka

■ Prezident Maduro a opozice hrají o čas. Opozice se snaží vyhlásit referendum o jeho odvolání, Maduro zpochybňuje petici žádající plebiscit.

Zdeněk Pečený

Venezuela je na pokraji kolapsu. Nedostatek všeho spustil demonstrace, rabování a násilí ve slumech. Právě chudinské čtvrti bývaly baštou socialistického prezidenta Nicolase Madura. Země čelí propadu ekonomiky a nedostatku základních potravin.

Maduro zavedl nový distribuční systém, aby zamezil

frontám a překupníkům před státem dotovanými supermarketu, ale podle deníku Times představitelé vládnoucí strany přiznávají, že nový systém nefunguje a že situace je „zralá“ na občanskou válku.

Mezitím venezuelská vláda vedená Madurem požádala Nejvyšší soud o zamítnutí petice za svolání referenda o odstranění Madura z prezidentského úřadu, kterou zorganizovala opozice. Podle národního volebního výboru je 600 tisíc podpisů pod peticí zfalšováno. Podepsalo ji přitom

na dva miliony Venezuela-nů a potřebných prozatím bylo jen 197 tisíc voličských hlasů. Opozice viní volební výbor ze zaujatosti.

Pokud se referendum bude konat před 10. lednem

2017

a Maduro prohraje, budou vyhlášeny nové volby.

Stále více lidí ve Venezuele viní za vzniklou situaci Madura a jeho předchůdce a mentora Huga Cháveze. Země, která má nejvyšší prokázané zásoby ropy na světě, se

do vážných problémů dostala přede dvěma lety, když ceny ropy zkolabovaly a klesly ze 120 až na 30 dolarů za barel.

Vláda tvrdí, že se ji venezuelská ekonomická elita

podporovaná Spojenými státy snaží svrhnout. Jeden z hlavních Madurových spojenců Jorge Rodriguez byl pověřen vyšetřováním, zda se snaze svolat referendum nedošlo k pochybení. „Objevíli jsme ohromný podvod na naši ústavu,“ uvedl Rodriguez při podání stížnosti k Nejvyššímu soudu.

Načasování je nyní zásadní pro obě strany. Pokud se referendum bude konat před 10. lednem příštího roku a Maduro prohraje, budou vyhlášeny nové volby. Pokud se ale referendum bude se stejným výsledkem konat po tomto datu, na Madurovo místo nastoupí jeho viceprezident a zemi povede až do konce volebního období, tedy do ledna 2019.

Krátce

V Bratislavě sílí tlak na odvolání šéfa vnitra

Slovenská opozice zvyšila tlak na odvolání ministra vnitra Roberta Kaliňáka kvůli jeho obchodním aktivitám s podnikatelem, kterého spojuje s daňovými podvody. Představitelé opozičních stran včera označili Kaliňákova prohlášení, kterými ministr obhajoval celou transakci, za nedůvěryhodná.

Stávka pilotů SAS postihla sto tisíc lidí

Stávka švédských pilotů skandinávské letecké společnosti SAS postihla od pátku již tisícovku letů a sto tisíc cestujících. Informoval o tom přepravce, který zároveň začal jednání se stávkujícími s cílem obnovit provoz na svých linkách. Rušení letů se týká i spojů SAS do Prahy. /čtk/

Rozpočtová pravidla platí pro všechny, varuje Dijsselbloem

Ministři financí EU jsou znepokojeni, že Evropská komise neuplatňuje společná rozpočtová pravidla vůči malým i velkým členským státům stejně. Prohlásil to včera v Bruselu nizozemský ministr financí Jeroen Dijsselbloem.

Unijní pravidla ukládají státům osmadvacitky držet schodek veřejných financí pod třemi procenty HDP. Limitem pro státní dluh je šedesát procent HDP.

Komise dala Španělsku a Portugalsku na jaře další čas pro přijetí strukturálních kroků, které by letos a příští rok těmto zemím měly pomoci snížit jejich rozpočtový deficit. Madrid a Lisabon tak prozatím unikly sankcím, které za nedodržení rozpočtových pravidel potenciálně hrozí.

Tříprocentní limit přesahuje i rozpočtový schodek Francie, která je druhou největší ekonomikou eurozóny.

Ta na snížení svého nadměrného deficitu loni dostala dva roky.

Dijsselbloem během včerejšího vystoupení v Evropském parlamentu na případy Francie, Portugalska a Španělska poukázal. Vyvolaly podle něj otázky, pokud jde o předvídatelnost a objektivní uplatňování rozpočtových pravidel. „Během jednání euroskupiny si uvědomuji, že ministři jsou tím nyní trochu znepokojeni,“ uvedl Nizozemec, který euroskupině složené z ministrů financí zemí s eurem předsedá.

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker v květnu prohlásil, že pokud jde o Francii, je u pravidel nazývaných Pakt stability a růstu možná pružnost, „protože to je Francie“. Taková vyjádření podle Dijsselbloema „přispívají k obavě, kterou mají především malé členské státy: totiž že s velkými členskými státy se zachází jinak“. /čtk/

Váš nápojový specialista

Kvalitní nápoje pro vaše hosty.
Ekonomický pitný režim pro váš personál.

Pramenitá voda a spolehlivé přístroje.
Výdejníky vody z řady s účinnou filtrací.
Kávovary a široký výběr surovin.

Vyzkoušejte si nás na 14 dní
NEZÁVAZNĚ a ZDARMA

www.fontana.cz

Tvář dne

„Ještě v neděli ministr Chovanec říkal, jaktože to ještě není před soudem. Zdá se, že ovládá nejen policii, ale i státní zástupci ho poslouchají na slovo,

řekl o kauze Agrotec ministr
financí Andrej Babiš
str. 3

Foto: tisk

Komentář

Arsen Lazarevič

Příliš mnoho dobrodružství Microsoftu

Microsoft za astronomických 26,2 miliardy dolarů koupil profesní sociální síť LinkedIn. Je to největší akvizice v dějinách druhdy průkopnické společnosti. Zaplacená cena byla o celou polovinu vyšší než tržní ocenění akcií LinkedIn na burze.

Pro představu, za stejné peníze by si Praha mohla postavit skoro 16 tunelů Blanka. A zatímco Praha dostala tunel, který byl sice pekelně drahý, ale dává dopravní smysl, ztrátová sociální síť bude naopak ve strukturách Microsoftu jen generovat další problémy.

Firma se v posledních pár letech rozkročila do mnoha oborů. Už někdy od začátku milénia je totiž celkem zjevné, že Microsoftu ujíždí vlak. Z firmy, která byla v devadesátých letech symbolem celosvětového pokroku, inovací a zvyšování produktivity, se stala těžkopádná firma, která by chtěla umět všechno, ale nic neumí nejlépe. A to je v dravém

technologickém byznysu velký problém.

Tuto strategii „mnoha akvizic“ energicky až zbrkle prosazoval především excentrický bývalý šéf společnosti Steve Ballmer. Dnes už je ale jasné, že s příchodem „vyrovnanějšího“ šéfa Satyi Nadelly se nic moc nezměnilo. Sony je dominantní na trhu konzolí? Vytvoříme vlastní konzoli? Google drtí svět vyhledávání? Vytvoříme Bing! Trh s osobními počítači klesá, zatímco ten

Spíše než drahé akvizice nepříliš úspěšných firem by Redmond potřeboval očistnou kúru.

s mobily roste? Koupíme Nokii, které vnutíme vlastní mobilní operační systém! Chrome nám ukrájí je tržní podíl? Pohráníme Explorer a vytvoříme Microsoft Edge! Jako by Microsoft posledních let stále vlál za vývojem.

Jeho nové produkty měly vždy jeden zásadní problém: nebyly nejlepší ani nejprátelštější na trhu. Uživatelská přívětivost se neřešila primárně, ale až za pochodu. O zkušenostech se systémem Windows Vista nebo uživatelské přívětivosti prv-

ní verze Windows 8 se toho napsalo dost. Experimenty Microsoftu končily většinou špatně. Vymyslet něco nového není zase až tak náročné. Ale udělat to tak, aby to bylo v konkurenci lepší, funkční, jednoduché a také ekonomicky smysluplné, to je o mnoho řádů složitější. Proč Microsoft nedokázal rozumně vyřešit optimalizaci Windows 10 pro monitory s vysokým rozlišením 4K? A proč uživatelé při přechodu ze „sedmiček“ na „desítky“ museli komplikovaně řešit problémy s neplatnými licencemi prostřednictvím infolinek provozovaných odkudsi z Indie?

Spíše než experimenty a akvizice nepříliš úspěšných společností za příliš vysoké sumy by Microsoft potřeboval očistnou kúru. Místo dravých obchodníků, jimž všechno skvěle vychází především v brilantních powerpointových prezentacích, by ve firmě měli dostat větší slovo inženýři a vývojáři společně s designéry. Bylo by na čase se zaměřit především na vlastní produkty místo předražených akvizic. Z Microsoftu by se tím asi nestal druhý Apple, ale mohlo by to vyřešit některé vážné neduhy, které produkty z Redmondu trápí. Svými dobrodružstvími na všech světových stranách Microsoft hazarduje s důvěrou svých zákazníků.

Glosa

Voda místo oleje

Prezident Miloš Zeman se hodlá ujmout role moderátora v hořícím sporu mezi Andrejem Babišem a Milanem Chovancem, ačkoli mu do reorganizace policejních složek samozřejmě nic není. Přesto je jeho snaha pochopitelná. Zrovna tuhle válku v koalici nepotřebuje, což je patrné i z toho, že včera nezaujal ve sporu dvou ministrů žádné výrazné stanovisko.

Prezident se totiž bude snažit mírnit tvrdý spor mezi dvěma svými spojenci. Babiš je mu blízký svými metodami a přístupem k vládnutí a prezident stojí o jeho podporu v příští prezidentské volbě. A Chovanec, blízký prezidentovi nejen účastí na neúspěšném lánském puči, ale i přístupem k migrační krizi, zase může posloužit jako užitečná pátá kolona v ČSSD, až přijde šance zkomplikovat život Bohuslavu Sobotkovi. Proto není divu, že prezident se tento oheň bude snažit spíše hasit, než aby, jak je jinak jeho zvykem, přiléval olej.

Martin Čaban

Pamatuj, Popelko! Bud' doma před půlnocí. Tvoje havarijní pojištění se nevztahuje na dýně ani na myši.

MRAVENČÍ PRÁCE. Ti nejzručnější cukráři dokážou na sebe nakupit až třicet pět tenoučkových vrstev baklavy.

Gaziantep: rodné město baklavy

■ Opravdového gurmána poznáš podle toho, zda navštívil Gaziantep, tvrdí Turci. V bezmála jedenapůlmilionovém městě na jihu země bílého půlměsíce totiž varí podle tradičních metod. Jídla podávají jen ve stanovených časech a většina kulinářských zařízení se specializuje na určitý druh pokrmů. Což platí i v případě baklavy, slavné cukrovinky, na níž si pochutnávali již staří Asyřané.

TEST KVALITY. Znalci oblíbené sladkosti tvrdí, že její čerstvost poznáte podle zlaté barvy, křehkosti a podle zvuku. Když po skousnutí sousta uslyšíte „kšššš“, můžete být s kvalitou spokojeni.

Pavla Apostolaki

Její božská chuť dobyla celé Turecko již od osmanských časů, avšak každý region preferuje jiný druh náplně baklavy. Zatímco lískové ořechy dominují u Černého moře, u Egejského pobřeží dávají přednost mandlím. V Thrákii milují sezamová semínka a v jihovýchodní Anatolii pistácie. A právě tyto zelené oříšky vytvářejí nejlepší „baklagu“ v Turecku. Dotáhla to dokonce tak daleko, že ji před třemi lety zaregistrovala

Evropská komise jako první turecký produkt s evropským chráněným označením původu a zeměpisným označením. V prosinci loňského roku pak UNESCO zahrnulo Gaziantep pro jeho kulinářské dovednosti na seznam The Creative Cities Network v oblasti gastronomie. Tím se metropole ležící v kolébkce raných civilizací dostala do světového povědomí a nyní doufá, že se stane centrem gastroturistiky v Turecku. „Baklava obsahuje jen málo přísad, proto všechny

musejí být v nejlepší kvalitě. Jinak se vůbec nevyplatí investovat do složité výroby této pochoutky,“ říká zkušený cukrář Mehmet.

Proto má každá pekárna nebo restaurace své vlastní, osvědčené dodavatele, se kterými spolupracuje i celá desetiletí. Ti zaručují, že pistácie jsou sklizeny v srpnu a vlašské ořechy během září či října (jen tak mají nejvyšší obsah bílkovin). Farmáři pak přivážejí máslo vyrobené z mléka ovcí a koz, jež během jarních měsíců spasou zdra-

vé byliny na Harranských rovinách. Mouku si nechávají kuchaři dovážet z provincie Konya nebo Sanliurfa a samozřejmě také používají vodu bez chloru.

Ačkoliv na první pohled vypadá příprava dezertu jednoduše, na opravdového mistra baklavy se vypracujete za dvacet let. Jednotlivé plátky těsta totiž musí být tenké jako závoj, náplň bohatá (pistácie někdy nahrazují levnější vlašské ořechy) a speciálně uvařený sirup (složený z medu, růžové nebo pomerančové vody) prosáknutý do všech vrstev. Ti nejzručnější cukráři dokážou na sebe nakupit až třicet pět vrstev baklavy lehčích než mravenčí noha.

Znalci oblíbené sladkosti tvrdí, že její čerstvost poznáte podle zlaté barvy, křehkosti a podle zvuku. Když po skousnutí sousta uslyšíte „kšššš“, můžete být s kvalitou spokojeni. Načež byste měli každý kousek přezvýkat pětkrát, aby pistáciové aroma zaplavilo každou chuťovou buňku. Cesta ke sladké závislosti pak nabere rychlé tempo. Obzvlášť je-li baklava na vrcholku ozdobená kaymakem (krémový produkt podobný šlehačce

z mléka vodních buvolů, krav, ovcí nebo koz) nebo zmrzlinou. Není divu, že pak její průměrná roční spotřeba v Turecku činí přibližně čtyři a půl kilogramu na osobu.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Sváteční baklava

V šestnáctém století byla oblíbená v paláci Topkapı v Istanbulu. Sultán Sulejman I. (na snímku) nechal podávat janičárům tácy s dezertem každého patnáctého dne svatého měsíce ramadánu.

Až bude novinek dost, bude i další deska

■ Notnou dávku nostalgie přiveze na letošní ročník festivalu Colours of Ostrava britská kytarová legenda **Slowdive**. Do Čech přijíždí poprvé, dvacet let od chaotického rozpadu v polovině devadesátých let. Nový materiál od té doby pětice ještě nevydala, a tak bude vystoupení vzpomínáním na to nejlepší ze zasněné, melancholické kytarové muziky devadesátých let. „Je nesmírně potěšující a úlevné zjistit, že věci, které jste dělali před dvaceti lety, lidi pořád oslovují,“ říká v rozhovoru pro deník E15 zpívající kytaristka **Rachel Goswell**.

Petr Frinta

ES Co vás přimělo znovu oprášit značku Slowdive? Všechno se stalo samo, bez našeho přičinění. Nikdy jsme nepřerušili kontakty, ale zároveň jsme nikdy nebyli víc ve spojení než v posledních pár letech. I když často jen virtuálně, každý totiž žijeme jinde. O turné nebo oživení kapely mluvil během těch dvaceti let kdekdo, tedy kromě nás, my jsme ty debaty spíše sledovali zpovzdálí. Až když nám přišla nabídka odehrát v roce 2014 Primavera (legendární festival v Barceloně – pozn. aut.), začali jsme se jimi zaobírat vážně.

ES Nastaly nějaké problémy? Sešli jsme se na pár zkoušek a bylo docela vtipné zjistit, že nám většina písniček naskočila sama. Prát jsme se museli jen s těmi, které nám problémy dělaly i tehdy. Všechno do sebe přirozeně zapadlo. Kdyby nás kdokoli oslovil dříve, dost možná bychom se nedohodli, protože by to někdo z nás tak třeba necítil.

ES Slowdive jsou dnes daleko populárnější než v době, kdy desky vydávali. Jaký je to pocit? Je nesmírně potěšující a úlevné zjistit, že věci, které jste dělali před dvaceti lety,

lidi pořád oslovují, dělají jim radost. Některé písničky jsme nikdy neměli příležitost hrát živě, je hezké zažívat věci znovu, jak mají být. Na konec Slowdive nevzpomíná nikdo z nás rád. Byli jsme pod obrovským tlakem, poslední deska už nevznikala jako kolektivní dílo a postupně zmizelo všechno, s čím jsme kapelu zakládali. Radost z hraní, radost z psaní, sdílení. A všechny ty špatné vzpomínky jsme mohli rázem hodit za hlavu. Ta odezva byla od počátku fantastická, a pokud jsme předtím měli pochyby, byly rázem pryč.

ES V mezechase jste se každý věnoval vlastním projektům. S kytaristou Neilem Halsteadem jste oba paralelně vydali sólové desky, které byly komorní, akustické, folkové, o poznání tišší byly i nahrávky vašeho společného projektu Mojave 3, což je stylizace značně odlišná od zvuku Slowdive. Řada lidí nazývá folkem cokoli klidnějšího nebo akustického. Většina toho, co jsme poslouchali během dospívání, určitě nebyl folk, často to ale byli interpreti, kteří si z něj brali inspiraci. Jak pracovat s melodiemi, se skladbou. V Mojave 3 nám s Neilem šlo o písničku v té nejsyrovější podobě, zbavenou nánosů,

chtěli jsme si odpočinout od krabiček a na pódiu znovu slyšet jen sami sebe.

ES To má i symbolický rozměr. Dlouhou dobu jste bojovala s problémy se sluchem, které později byly i jednou z příčin konce Mojave 3.

Ano, byla to hodně nepříjemná zkušenost. Onemocněla jsem vzácnou chorobou, jejíž léčba obvykle trvá pár týdnů. U mě to byl rok a dočasně jsem ztratila nejen sluch, ale i smysl pro rovnováhu. Nedokázala jsem chodit rovně. To poškození sluchu mi zůstalo, kdybych si teď přehodila sluchátko na druhé ucho, buď bych neslyšela, nebo přinejmenším nerozuměla. Ale naštěstí to technologie umějí kompenzovat natolik, že to na pódiu necítím jako hendikep.

ES V jakém stadiu je deska, o které opatrně hovoříte již od vystoupení na Primaveraře? Není tajemstvím, že po vydání desky Pygmalion vám zbyla v archivu řada nedokončených skladeb. Byli jsme si od začátku jistí tím, že se k nim přinejmenším chceme vrátit. Jakmile se ukázalo, že Primavera nebude konečná, začali jsme zkoušet systematicky, a tím se i vracet k těm odloženým písničkám nebo občas zkusili napsat nové. Tím, že každý bydlíme jinde, zkoušíme na „soustředěných“ nebo jak to nazvat, a prakticky na každém něco nahrajeme. Čili až budeme mít novinek dost, bude deska. Jen neumím říci kdy. Stylově to budou pořád Slowdive, i když zase úplně jinak, přišlo by mi zbytečné točit druhý díl čehokoli, co jsme už jednou nahráli. Navíc Neil kdesi objevil sběratele, který si otevřel bazar jen s kytarovými efekty. Má jich od něj už plný dům a byla by škoda je všechny nepoužít.

Autor je spolupracovníkem redakce

Foto: primedea.cz

Hellboy znovu boduje

Stanislav Šulc

Vychází již jedenáctý svazek vynikající komiksové série Hellboy. A znovu to je pořádná jízda, ačkoli jde o trochu jinak koncipovanou knihu než obvykle. Tentokrát se jedná o čisté povídkové dílo, tedy nikoli jeden hlavní příběh s doplňkovými mikropříběhy.

Celý svazek dostal jméno po povídce Ďablova nevěsta, která tu také má dost výsostné postavení. Mimořádně dramatický příběh je dalším výsledkem plodné spolupráce Mika Mignoly s proslulým kreslířem Richardem Corbenem. A znovu se ukazuje, že kromě samotného Mignoly Hellboy nikdy neměl lepšího vizuálního tatínka. Corbenův hororový styl dokonale sedí k příběhům, v nichž se rudý hrdina pere s nejrůznějšími potvory. To je sice velké

Reno Elis

zjednodušení, ale přesně to Hellboy nejčastěji prožívá. Nicméně nikdy to není stejné a pokaždé autor zabrousí do jiné mytologie či pracuje s jinými nadpřirozenými postavami. Tentokrát to jsou například mexičtí běsi, upíři nebo tajemný dům vraždící své návštěvníky.

Z vydavatelského hlediska je velmi zajímavá povídka Dvojprogram zla. V ní se Mignola a opět Corben vracejí k tradici hororových kin, v nichž se dávaly dva kratší (většinou extrémně levné a násilné) filmy. Snad jen škoda, že některé z dalších povídek jsou až příliš miniaturní.

Nejnovější svazek je tak více než skvělou pozvánkou k velké letní bombě, kterou nakladatelství Comics Centrum chystá. Na konci června vyjde již druhý svazek hellboyovské Pekelné knihovny, která nabízí příběhy tohoto netradičního komiksového hrdiny v obřím formátu.

Mike Mignola a další: Hellboy 11

Nakladatelství: Comics Centrum, 2016

Překlad: Jan Kantůrek

Hodnocení: 80 %

Minirecenze

BLU-RAY Old Boy

(Vydavatel: Magic Box)

Po roce 2000 vzniklo jen málo filmů, které se staly klasikou. Korejskému snímku Old Boy režiséra Park Chan-wooka se to však podařilo. Vizualně opojné dílo vypráví příběh pomsty, která v drtivém závěru přinese jen samé zlo. Je možná s podivem, že se takto temný snímek dočkal amerického remaku (který se stal propadákem). Old Boy vůbec poprvé vychází na Blu-rayi a je jen škoda, že na disku chybějí jakékoli bonusy. Ale tak silný film stojí za pozornost i bez nich.

BLU-RAY Creed

(Vydavatel: Magic Box)

Vzpomínat na Rockyho budeme ještě dlouhá desetiletí a naštěstí nejen prostřednictvím starých filmů, ale také nových. Creed je důstojná podívaná z Rockyho světa se stárnoucím Sylvesterem Stallonem a skvělým Michaellem B. Jordanem. Nostalgie se dostala také do bonusů, které kromě natáčení loňského hitu také připomínají legendární sérii a její sociální rozměr. A podstatnou kvalitou aktuálního disku také je fakt, že si proslulou boxerskou scénou můžete pouštět pořád dokola.

Stanislav Šulc

254358/29

INZERCE

Dagmar PECKOVÁ Štěpán RAK

SPOLEČNĚ A VÁNOČNĚ

exkluzivní vánoční koncerty

19. a 20. 12.

LUCERNA – velký sál od 19.00

Hlavní partner:

SAGL
PRODUCTION

KOTLETA
BAR RESTAURANT

www.kotleta.cz

Předprodej:

TICKETPRO

www.ticketpro.cz

Foto dne

Foto: Reuters

EUROSLADKOSTI. Pekařství Senirasa ve městě Semarang na indonéském ostrově Jáva vytvořilo speciální edici cukrovinek na počest evropského fotbalového šampionátu ve Francii. Jednotlivé košíčky jsou označeny vlajkami účastníků Eura 2016, popřípadě na nich stojí maskot Super Victor.

Vědci zjistili, že...

...kolem Angkor Vatu je síť středověkých měst

■ Džungle obklopující kambodžský chrám Angkor Vat skrývá dosud neobjevená města Khmérské říše stará 900 až 1400 let.

Historie států a národů jihovýchodní Asie se po letech dočká zásadního upřesnění. Archeologové objevili v džunglích kolem proslulého chrámového komplexu Angkor Vat několik středověkých měst a rozsáhlou infrastrukturu, která je propojuje. Vzhledem k velikosti a relativní blízkosti sídel v dané

době – zhruba ve dvanáctém století – patrně byla srdcem největší a nejhustěji osídlené říše tehdejšího světa. Ar-

cheologové zmapovali přes 1900 kilometrů čtverečních džungle v okolí chrámového komplexu pomocí techno-

logie LIDAR. Při leteckém průzkumu umožňuje velmi přesně měřit vzdálenosti pomocí odrazu laserového paprsku. Vědci díky obdobné technologii už roce 2012 objevili jedno město a síť dávno zapomenutých cest. Nyní k nim přidali nejméně pět dalších měst a například také desítky kilometrů vodních kanálů, které sídla propojovaly.

Mezi ztracenými městy pak našli i dobový gigant. Na úpatí hory Phnom Kulen pod pralesním podloubím leží pozůstatky města Mahendraparvata, které svou rozlohou konkuruje nynějšímu hlav-

nímu kambodžskému městu Phnompenhu. „V roce 2012 nám LIDAR jen naznačil své schopnosti. Nynější odhalení je prokázalo,“ napsali vědci ve studii zveřejněné v časopise Journal of Archaeology.

Region náležel mezi devátým a čtrnáctým stoletím Khmérské říši. Odborníci dosud soudili, že tam vyspělé technologie umožňující komplexní urbanizaci dorazily dorazily až o stovky let později. Objev tak nastartuje zásadní změnu v archeologickém bádání a historiky přiměje přepsat a doplnit mnoho knih nejen o Kambodži. /msc/

MLADÝ CHRÁM. Proslulý komplex Angkor Vat vznikl ve dvanáctém století. Město Mahendraparvata stálo v oblasti o 350 let dříve.

Foto: xxx